

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datum naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18—, za ino-
smstvo D 26—, dostavljen na dom
D 19—, na izkaznice D 18—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje številke 1 Din

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1—
ob nedeljah Din 2—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 273.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilike, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. poštočkovni
račun št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov:

Maribor, sreda 30. aprila 1924.

Leto: V. — Številka: 99.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

Politične laži.

Maribor, 29. aprila.

Vsa država trpi na tem, da nimamo
enotne državne politike. Ne gre za to,
da bi bili vsi »centralisti« ali vsi »fede-
ralisti«, ker so to pojmi, ki jim ljudje
dajejo različne pomene, pojmi v pravem
pomenu besede politični. Ne gre za to,
da bi bili vsi »na vladi«, ker to ni mo-
goče in bi bilo celo škodljivo. Gre pa za
nekaj višjega, kar ne more biti pod-
vrženo vsakdanjim političnim izpre-
membam. Da povemo takoj primer: V
Franciji bodo prihodnji mesec volitve,
od katerih si nekateri obetajo daleko-
sežne izpremembe. Vendar pa se noben
francoski patriot ne boji, da bi mogel
kakršenkoli političen preokret oškodov-
vati ali celo ogroziti interese in težnje
francoskega naroda, francoske države.
Režimi se lahko pomikajo iz sredine na
levo ali na desno, to, na čemur sloni
moč in prospeh Francije in francoskega
naroda, ostane stabilno. V Angliji smo
videli podobno. Labouristični režim, ki
so mu mnogi pripisovali dalekosežne
izpremembe, nadaljuje tradicionalno
državno politiko, ker jo mora nadalje-
vati. Tako je tudi v drugih državah. Sta-
bilnost državne politike stoji nad izpre-
menljivostjo dnevnih, strankarske politi-
ke. Parlamentarci se menjajo, parla-
ment ostane; državniki odhajajo, drža-
va ostane.

Mi smo v stanju, ko šele ustvarjamo
tako državo, kakršno drugi imajo že
dolgo. Državo, slonečo na narodnih na-
čelih. To delo gre težko izpod rok, a gre,
ker iti mora. Državnost se mora v nas
tako zagrizati, kakor se je v Francoza,
Angleža, Nemci, Italijana, Svicarja. —
Vsak mora z enakim ponosom potrkati
na prsi in reči: »jugoslovanski držav-
ljan sem! Nikogar ne sme biti, ki bi v
slučaju kakšnega glasovanja glasoval
proti narodni državi in za tujo državo.
Šele potem, ko bomo prebili to prirodno
stanje, ki ga mora po zakonih družab-
nega razvoja prejalisej prebiti vsak na-
rod, se bomo osvobodili tistega maliko-
valstva pred državo, ki ga srečujemo
danes. Državnost bo nekaj samoočehi
umevnega.

Danes trpimo na tem, da enotne dr-
žavne politike nimamo. Najboljši dokaz
za to so faze radičevščine. Pokret je na-
stal iz socialne in politične zagrenjeno-
sti hrvatskega kmeta, ki se je navduše-
no boril za državo, ki se je potem sesula.
Učili so ga sovražiti Srbijo, ki pa se je
na razvalinah prejšnje države združila
s Hrvatsko in drugimi južnoslovanskimi
pokrajinami! Predstavljatelj te zagre-
njenosti je Radić, tip kmečkoga dema-
goga, ki je bil sam globoko užaljen in
razočaran. Radić je začel voditi dema-
goško politiko, zakrinkano s talni-bolj-
ševskimi publicami in z gosposko teo-
rijo o »tisočletni neprekinjeni hrvatski
državnosti«, ki so jo nekateri zgodovi-
narji v potu obraza izkonstruirali iz
preperelih pergamentov. Ta politika je
bila v popolnoma negativnem razmerju
napram novi državi. Ker pa je tudi Beo-
grad pokazal fatalno nesposobnost za
odločno jugoslovansko politiko, je dobi-
vala vedno več moči in je začela posta-
jati državni činitelj. A kakšen činitelj?
Vsesokoz negativen, ki državi ne daje ni-
česar, a jemlje vse. Radićeva oligarhija
se je borila proti ujedinenju in za sa-
mostojno republiko, tj. rušila je same
temelje države SHS. Kako jih je rušila?
S »pacifistično-čovicčansko« lažjo, z me-

V skupščini postaja zopet živahno.

Poslanci se vračajo z velikonočnih počitnic. — Koroščeve konference. — Za-
stopniki Radičevcev, Nemcev in džemijeta bodo poklicani h kralju?

BEOGRAD, 29. aprila. (Izv.) Danes
dopoldne je vladala v narodni skupščini
velika živahnost. Poslanci se vračajo z
velikonočnih počitnic. V posameznih
klubih se vrše konference in posveto-
vanja o položaju. Dr. Korošec se je se-
stal z opozicijskimi poslanci, ki so
v Beogradu ter je imel z njimi daljše
posvetovanje o situaciji. Davidović se
ni prišel v svoj klub.

V političnem življenju ni bilo važ-

nejših dogodkov. Predsednik narodne
skupščine je imel dopoldne nad polurno
konferenco z ministrom Svetozarem
Pribičevićem, nakar se je vrnil v svoj
urad. Pričakuje se, da bodo tekom da-
našnjega popoldneva in tekom jutriš-
njega dne razposlana Radičevcem Nem-
cem in Džemijetu vabila za konzultaci-
jo na dvoru. Položaj se v ostalem na
obeh straneh presoja mirno in trezno.

Tudi Jugoslavija se strinja s poročilom ekspertov.

Popolna soglasnost med Francijo in Belgijo. — Macdonald proglašja solidar-
nost s Francijo.

BEOGRAD, 29. aprila. Izvemo, da je
naša delegacija v Parizu izročila odgo-
vor naše vlade na poročilo ekspertne
komisije o nemških reparacijah. Poro-
čilo se smatra za podlago rešitve tega
vprašanja in naša vlada želi, da bi bila
tudi zastopana v komisiji, ki bo imeno-
vana v smislu predlogov.

PARIZ, 28. aprila. (Havas). Poincare,
Theunis in Hymans so določili splošna
načela o skupnem postopanju Francije
in Belgije. Nemčija bo morala izvršiti
načrt strokovnjakov in reparacijska
komisija bo morala izvršiti načrta po-
trditi v tem smislu, da Francozi in Bel-
gijci sedanje kontrolne in organizacijs-
ke odredbe v Porurju in Porenju opu-
stijo ali spremenijo. Obnova gospodar-
ske in fiskalne enote, kakor jo želijo
strokovnjaki, še nikakor ne pomeni opu-
stitev zasedbe od strani obeh držav, ki
se držita bruseljskih sklepov iz leta

1923. Ministri so proučili tudi vpraša-
nje varnosti v zvezi z režijo železnic ter
sklenili, da se mora na vsak način zasi-
gurati prometna svoboda zasedbenih
čet, tako da ne bodo v nobenem oziru
odvisne od nemških železničarjev. Vse-
kakor pa je možno, da najdejo tehnični
strokovnjaki kak sistem, ki bi te pomi-
sleke upošteval, ne da bi bilo gospodar-
sko delovanje Nemčije ovirano.

LONDON, 28. aprila. (Wolff). Mac-
donald je izjavil v nekem govoru, da
smatra poročilo izvedencev kot ugodno
priliko za sporazum. Nekateri listi ri-
šejo o izolaciji Francije. Tega on na
noben način ne želi. On hoče nasprotno
zvesto stati na strani Francije. Pred-
vsem bi on zelo rad obvestil Poincare-
ja, da Francija, v kolikor se tiče varno-
sti, nima boljšega prijatelja v Angliji,
kakor njega.

Vojvodinski radikali proti Petroviću.

NOVI SAD, 29. aprila. (Izv.) Vodi-
telja Protičevića pristajev v Vojvodini,
Adžija in Mita Klein kategorično de-
mentirata vse vesti, da bi se vojvodinski
radikali (Protičevići) pridružili Petrovi-

ću ter podpirali opozicijski blok. Če-
tudi bi Petrović izstopil iz radikalne
stranke in osnoval lastno stranko, se mu
ne nameravajo pridružiti.

morandumi, s programi, Radičevimi go-
vorancami in neverjetno zmedenimi iz-
javami, s špekulacijami a la Markov
protokol in končno z inozemsko akcijo.
Vse to je bilo brezplodno. Državne te-
melje je mogoče porušiti ali z revoluci-
jo od znotraj ali s silo od zunaj. »Miro-
tvornici« lažnjivi pa niso hoteli poveda-
ti ljudstvu, da nimajo poguma za revo-
lucijo in ne upanja v pomoč od zunaj.
Vse je tedaj bilo navadna laž, ki pa je
bila tako usmerjena, da je strankarski
oligarhiji Stjepana Radića in tovarišev
nosila mandate in podaljševala njih po-
litiko trme in zagrenjenosti.

Taka politika silno škoduje stabili-
zaciji državne politike, pred katero se
bodo prejalisej uklonili tudi Radičevci,
ker bodo spoznali (oziroma že spozna-
vajo), da drugega izhoda ni. Državna
politika zahteva pozitivno razmerje dr-
žavljanov do države in izvestno odkrito-
srčnost, ki jo vsakdanja politika lahko
pogreša. Radičevščina se danes mukoma
obrača v mrežah svojih petletnih laži
in očividno išče pozitivnega razmerja
napram državi. Toda kako išče? Zopet z
lažjo in neodkritosrčnostjo.

Do dna nam sveti v radičevščino Ra-
dićeva afera z »Morning Post«. Radić
daje angleškemu listu izjavo, s katerimi
sabotira našo državno politiko. Ker pa
njegova stranka išče v Beogradu način,
kako bi podprla revizionistične težnje
kot etapo za nadaljne možnosti, izjavi
Radić oficijelno po dr. Lorkoviću, da
njegova izjava ni resnična. »Morning
Post« izve za to izjavo, in ker rajši de-
savira Radića nego sebe, prinese kate-
gorično zatrdilo, da je Radić pregledal
in odobril svojo izjavo v »Morning Po-
st«.

»Mirotvorni čovicčanski republika-
ne« je tudi to pot razgalil svoj machia-
vellizem. Pokazal je, da mu je v enem
najvažnejših političnih trenutkov debe-
la laž najboljša orožje! Kako naj iz te
mlakuže večnih laži, protislovij, zahrbt-
nosti in demagogije vziđe toliko priča-
kovano ozdravljenje naših res bolnih
razmer? Kako naj take — baje zapad-
njaške! — metode nadomestijo beograjs-
ke — baje orientalske, balkanske me-
tode, da se poslužimo Radičevih pri-
ljubljenih teorij? Kdo naj nas osvobo-
di od raznih laži?!

KONGRES MADŽRSKE STRANKE

Strah pred nacionalisti.

SUBOTICA, 29. aprila. Tukaj se je
včeraj vršila seja načelstva madžarske
stranke. Na seji je bil določen dnevni
red za strankin kongres, ki se vrši dne
4. majnika v Velikem Bečkereku. —
Strankino načelstvo se je obrnilo na tu-
kajšnje oblasti s prošnjo, naj zavaru-
jejo strankin kongres pred eventualni-
mi napadi nacionalistov.

Mednarodna konferenca brzojavnih
institucij.

BEOGRAD, 29. aprila. (Izv.) Včeraj
je bila v Parizu odprta konferenca
delegatov telefonskih in brzojavnih in-
stitucij celega sveta. Našo državo za-
stopa načelnik poštne ministristva g.
Gjorgjević.

Beograjski Sokoli v Zagrebu.

ZAGREB, 29. aprila. (Izv.) Danes zve-
čer se vrši v tukajšnjem gledališču sve-
čana akademija beograjskega Sokola.

Pred generalno stavko rudarjev
v Nemčiji.

LIPSKO, 28. aprila. (Wolff). Kongres
srednjenemških rudniških delavcev, ki
je bil včeraj sklican od komunistične
stranke, je sklenil, da prične s prvim
majem generalni štrajk.

Kralj v Nišu.

BEOGRAD, 29. aprila. (Izv.) Kralj je
danes napravil izlet v Niš ter se vrne do
večera zopet nazaj v Beograd.

Prevoz trupla Eleonore Duse.

PARIZ, 28. aprila. Po poročilih iz
Newyorka so truplo Eleonore Duse pre-
peljali v Newyork. Tisoče oseb je šlo za
pogrebom.

Borza.

CURIE, 29. aprila. (Izv.) Predborza.
Pariz 36.25, Beograd 6.975, London 24.64,
Praga 16.57, Milan 25.12, Newyork 562,
Dunaj 0.007950.

ZAGREB, 29. maja. Pariz 514.25-519.25
Švica 14.37-14.36, London 352.50-355.50,
Dunaj 0.1129-0.1149, Praga 236.299.10, Mi-
lan 358.30-361.30, Newyork 79.90-80.90.

Politične vesti.

* Za politiko g. Pribičevića, so se iz-
rekel dozaj vse srezke in krajevne or-
ganizacije Demokratske stranke na Hr-
vatskem in Slavoniji.

* Radić debil migljaj, naj zapusti
Dunaj. Ker Radić na Dunaju strelja
razne kozle in ker zlasti pripravlja ne-
kakšno konferenco narodnih manjšin, ki
je naperjena zlasti tudi proti naši drža-
vi, je naša vlada storila pri dunajski
vladi potrebne korake, naj ne pripušča
takšnega Radičevega delovanja. Av-
strijska vlada je dala po policiji Radi-
ću sporočiti, da s svojo propagando krši
dolžnosti napram gostoljubnosti, ki je
je deležen v Avstriji, da spravlja s tem
Avstrijo v mednarodne težave, in da bo
izgnan, če ne preneha s tem delom. Po-
licija je Radiću nasvetovala, naj prosto-
voljno zapusti Dunaj, predno se stori
proti njemu nadaljni koraki. Radić je
pa izjavil, da Dunaja ne zapusti prosto-
voljno, ker odtam najlažje vodi akcijo
svojih ljudi v Beogradu, in da hoče po-
čakati na izgon. Baje namerava, če bi
res moral z Dunaja, iti v Prago.

*** Radičevski manifest.** Za 1. maja namenjena Radičeva stranka izdati manifest na hrvatski narod. Tako so sklenili na konferencah, ki so se vršile med 23. in 25. tm. na Dunaju pri Radiču. Manifest bo vseboval ostro polemiko proti Pašiću, bo razložil človečansko in konstitucionalno politiko stranke, stališče stranke napram parlamentarizmu, vzroke za republikanstvo stranke itd. Naglasil bo skupen nastop vseh kmetov Jugoslavije.

Dnevna kronika.

— **Smrtna kosa.** V nedeljo 27. aprila je umrl po kratki bolezni v starosti 78 let g. Franc Prekoršek, posestnik na Prekorjih. Pokojniku, ki je bil oče značnega narodnega delavca g. Iv. Prekorška, upravitelja javne bolnice v Celju, ohranimo blag spomin, prizadetim pa ob bridki izgubi naše globoko sožalje!

— **Imenovanje.** Privatni docent Marykove univerze v Brnu, dr. Mihajlo Rostohar je imenovan za izrednega profesorja sistematične filozofije na omenjeni univerzi.

— **Devetdesetletnica** je slavila te dni v Gradcu mati našega znanega slovenskega skladatelja Vikta. Parme, gospa Matilda Parma. Kljub svoji starosti je jubilarinja, ki živi pri svoji hčerki v Gradcu, še čila in zdrava.

— **Izpit za rezervne artilerijske podporočnike** so napravili v sarajevski oficirski šoli sledeči Slovenci: Leopold Korman iz Fale, Josip Žiberna iz Maribora in Marijan Novak iz Maribora, vsi trije s prav dobrim uspehom.

— **Ob petletnici smrti junaka Srečka Puncerja**, jurista in urednika »Jugoslovenskega Korotana«, ki je padel dne 29. aprila 1919 v bojih z Nemci na Koroskem. Bil je Srečko Puncer častivreden mož, ki je med prvimi takoj spočetka nesebično in požrtvovalno deloval na osvoboditvi Koroske, skupno z Malgajem izdajal in urejal list »Jugoslovenski Korotan« v Velikovecu in pozneje dal svoje mlado življenje za domovino. — Njegovo truplo je bilo častno prepeljano v Braslovce v Savinjski dolini, kjer je sedaj pokopan. Ob petletnici njegove smrti se ga moramo častno spominjati.

— **Notarsko mesto v Ormožu** je razpisano. Prošnje je vložiti najkasneje do 14. maja 1924 tl. pri notarski zbornici v Ljubljani.

— **Zrinski in Frankopani.** Dne 30. aprila slave Hrvati, z njimi pa vsak resničen Jugoslovčan spomin narodnih mučnikov Zrinskega in Frankopana, ki sta bila 30. aprila v Dunajskem Novem mestu obglavljena. Spomin na dve žrtvi habsburške osvojevalne politike je simbol večstoletnega odpora jugoslov. plem. proti tujemu nadvladju, predvsem proti Habsburgom, predstavljatelj nemškega fevdalizma. Danes, ko tega nadvladja ni več, je dobro, če generacija, ki je preživela zadnjo fazo večstoletnega odpora, misli na nje, ki so v davnih dneh položili življenje za to, kar je danes dobilo konkretno obliko. Zakaj iz vsega odpora proti tuji oblasti se je morala izcimiti zmaga narodne samoodločbe, zmaga narodne državnosti. V nepopolni obliki nam predstavlja to zmaga Jugoslavija. Toda nepopolnosti bodo odpravili šele prihodnji rodovi, kajti mi ne zaključujemo zgodovine. Poglavito je, da smo v večstoletnem razvoju dospeli na to mesto in da ga hočemo ohraniti pred nasprotniki, ki se niso pozabili nedavne preteklosti. Zrinski in Frankopani, davna upornika plemenitstva, naj nas spominjata, da pravica značuje le v zvezi z močjo — toda pravica stoji nad močjo! Mučencema, čijih ostanki počivajo v naši zemlji, bodi vsekdar svetel spomin!

— **Most Selnica—Ruše.** Že dalje časa se dela na to, da bi se zgradil ob okrajni cesti Selnica—Ruše čez Dravo most. Po vsej Dravski dolini od Maribora pa do Vučenice ni nobenega mostu, kar zelo ovira promet. Po dolgotrajnem prizadevanju lokalnih faktorjev se je dne 25. aprila vršil v navzočnosti velikega župana dr. Ploja lokalni ogled. Po mnenju strokovnjakov je svet za zgradbo mostu zelo pripraven. Po ogledu se je vršil pri g. Mesariču v Selnici sestanek vseh interesentov iz Selnice, Ruš, Jančeve gore, Boča, Slovenj itd., na katerem je bil po-

leg odbora izvoljen še poseben akcijski odbor, ki bo vodil vse priprave za izvedbo načrta. Veliki župan je obljubil kar najizdatnejšo podporo. Upamo in želimo, da se bo z zgradbo tega res potrebnega mostu čimprej pričelo.

— **Smrt odličnega demokrata.** V Slatini v Slavoniji je umrl 26. tm. odvetnik dr. Zdravko Kovačević, star 47 let. Bil je odličan delavec demokratske stranke, svoj čas poslanec hrvatsko-srbske koalicije v hrvatskem saboru, po prevratu tudi poslanec v začasnem narodnem predstavništvu. Njegova smrt pomeni težko izgubo za demokratsko stranko. Blag mu spomin!

— **Občni zbor slovenskega planinskega društva** se je vršil minulo nedeljo v Ljubljani ob številni udeležbi članstva iz cele Slovenije. Poročila funkcionarjev so bila soglasno sprejeta. Nesoglasje pa je nastalo pri določevanju delovnega programa za bodočo poslovno dobo. Odbor je predlagal, naj se pred vsem izvede popravila pri hotelu »Zlatotrog« v Bohinjski Bistrici, dočim se je večina izrekla prot temu ter zahtevala, naj se najprej zgradi planinska koča na Krvavcu. Odbor je smatral ta sklep občnega zbora za nezaupnico ter je odstopil. Občni zbor je bil vsled tega prekinjen. Gre tu očitno za nesporazum in pričakujemo, da bo ta kmalu odstranjen.

— **Uvedba službe C za brzjav in telefon** pri poštah Dolnja Lendava, Murska Sobota in Ptuj. Pri poštah Dolnja Lendava in Murska Sobota se je dne 6. aprila 1924, pri pošti Ptuj pa dne 17. aprila 1924 ukinila nočna služba (N) za telegraf in telefon in se istočasno uvedla celodnevna služba (C).

— **Otvoritev zagrebskega velesejma.** V nedeljo se je vršila v prisotnosti zastopnikov vlade in državnih oblasti slovesna otvoritev zagrebskega velesejma. Otvoritve so se udeležili tudi poslanci Čehoslovaške, Francije in Poljske ter več angleških parlamentarcev, ki se slučajno mudijo v naši državi. Obisk velesejma je zelo zadovoljiv. Že prvi dan je bilo nad 15 tisoč obiskovalcev. Tudi promet je dober.

— **Neurje v Beogradu in okolici.** Minulo nedeljo je kmalu popoldan nastalo veliko neurje. Začela je padati toča, ki je bila ponekod debela kot lesniki. Iz Beograda poročajo, da je tam padala toča, debela do 2 cm. Po mestu je toča po bila mnogo šip. Po polju je deloma uničena vsa setev.

— **Za jugoslovenskega konzula v Trstu** je imenovan dosedanj poslanski tajnik v Bernu, g. Dušan Stepanović.

— **Reden poštni promet z Albanijo** bo uveden glasom poročil iz Beograda že s 1. majem.

— **Človeške kosti kot gnojilo.** Češki listi poročajo, da je nedavno priplul čez grške vode holandski tovorni parnik, ki je vkrcal v Smirni 1000 vreč človeških kosti, označenih kot gnojilo. Baže je sledilo še več takih parnikov. Časniki pozivajo vlado, da protestira zoper sramotno zlorabljanje ostankov po žrtvah, ki so jih Turki masakrirali v Mali Aziji.

— **Žrtve kuge.** »Daily Telegraph« poroča iz Alahabada: Kako strašno razsaja kužna epidemija, dokazuje vest iz Pendžaba, da je v zadnjih dveh tednih na novo obolelo 22 tisoč oseb, od teh jih je 17 tisoč umrlo. Od začetka leta je zahtevala kuga 54 tisoč človeških žrtv.

Celjske vesti.

Udruženje vojnih invalidov, podruž. Celje opozarja svoje člane, da so stare članske knjižice s 1. junijem tl. neveljavne in da je treba nabaviti si pri podružnici takoj nove. V to svrhu pa mora predložiti vsak član svojo fotografijo. Kdor še nima uverjenja za trikratno polovično vožnjo, jo dobi istočasno z novo člansko knjižico.

Celjsko mestno gledališče. V soboto, 26. tm. so igrali celjski domači igralci osmi in zadnjič opereto »Mamzelle Nitouche« zopet s prav lepim gmotnim in moralnim uspehom. Kot prihodnja opereta v tej sezoni se igra še »Pri treh mladenkah«.

Predavanje dr. Pivka v Celju. Vršilo se je v soboto 26. tm. v mali dvorani Nar. doma, ki pa se je vsled ogromne

udeležbe občinstva izkazala za premajhno, tako da so se morali odpreti še stranski čitalniški prostori. Burno aklamiran je razpravljaj prof. dr. Pivko pred vsem o dobrovoljskem pokretu na raznih frontah, ki je bil bistveno drugačen kakor jugoslovanski, nadalje o dobrovoljstvu tekom balkanske in začetkom svetovne vojne. Dolgo časa se je pomudil pri drugi in častnejši fazi tega gibanja, ko so prihajale na bojišče z idealizmom in narodnim navdušenjem prepojene dobrovoljske čete iz Rusije. V tretjem delu svojega predavanja je razjasnil težko stališče jugoslovanskih dobrovoljcev v Italiji in omenil napako, ki se je zgodila od strani Jugoslovanskega odbora. Za svoje izvajanje je žel predavatelj burno pritrdjevanje.

Proslava 1. maja v Celju. Socijalno-demokratska organizacija v Celju proslavi praznik delavstva s kulturno prireditvijo, ki se vrši na predvečer 30. tm. v veliki dvorani Nar. doma. Dne 1. maja ob 10. uri dopoldne je na Dečkovem trgu pred Nar. domom manifestacijsko zborovanje, nato pa obhod po mestu. Jugoslovanska klerikalna strokovna organizacija zbere svoje člane ob 8. uri »Pri belem volu«, nato se vrši pri kapelici na Babnem maša, popoldne ob 15. uri pa ljudska slavnost na Jančevem vrtu, kjer bo gotovo tudi mnogo zabavljanja.

Občni zbor društva hišnih posestnikov v Celju se je vršil v soboto 26. tm. v gostilniških prostorih Nar. doma ob prav lepi udeležbi članov. Zborovanja se je udeležil tudi načelnik osrednje zveze v Ljubljani, g. Frelih, ki je poročal o raznih korakih, ki jih je napravila osrednja organizacija, da se ukine ali vsaj izpremeni stanovanjski zakon. Se-le z možnostjo zidanja novih stanovanj se bo mogla stanovanjska beda omiliti. Na občnem zboru se je govorilo tudi o previsokih obč. in okrajnih dkladah, ki hudo obremenjujejo hišno posest, o raznih krivičnih davkih in taksah ter o krepkejšem združenju hišnih posestnikov v lastni organizaciji v dosego svojega cilja. Predsednik celjskega društva hišnih posestnikov je dr. Božič.

Občni zbor ribarskega društva v Celju, ki se je vršil v soboto 26. tm. v hotelu Balkan ob skoraj polnoštevni udeležbi vseh, zlasti pa zunanjih članov, je potekel povsem mirno, dasiravno so bili Nemci na napad pripravljeni. V odbor so bili izvoljeni: kot predsednik dr. Lj. Brenc, kot podpredsednik Vlad. Lipold, tajnik Leop. Mejavšek, blagajnik Ant. Zorko, vodni nadzornik Fr. Framschegg in kot odborniki: Fr. Cajnko, postajenačelnik na Polzeli, Matija Goričar, župan v Mozirju, Fr. Kokalj, višji revident v Rimskih Toplicah, Alojz Rihteršič, okr. gozdar v p. v Celju, dr. Fr. Roš, župan v Laškem, Zangger Dušan, trgovec v Celju in Ant. Zdolšek, učitelj v Štorah. Članarina 30 D ostane tudi za 1. 1924. Ribarsko društvo ima pod Pečovnikom vališče, kjer je okoli 17.000 sulčjih iker. Postrvskih iker letos ni bilo mogoče dobiti, vsled česar odbor reflektantom ne bo mogel nuditi postrvskega zaroda.

Objave.

§ **Klub »Grohar«** ima svoj redni občni zbor dne 10. maja 1924 ob 8. uri zvečer v risalnici državne gimnazije s sledečim sporedom. 1. Predsednikovo poročilo. 2. Tajniško in blagajniško poročilo. 3. Volitve novega odbora. 4. Smernice za klubovo delovanje v bodočem društvenem letu. 5. Slučajnosti.

§ **Zdravniško društvo v Mariboru.** — Prihodnji znanstveni večer zgoraj imenovanega društva se vrši v operacijski dvorani splošne bolnice v četrtek, 1. maja ob 6. uri zvečer.

§ **Matijević, junak iz Like** bo v sredo, dne 30. aprila ob 20. uri nastopil v Narodnem domu z že objavljenim, veleanimivim programom. Senzacija dneva bo rokoborba z avstrijskim junakom Steinbachom, s katerim sta stavila za 50.000 din. Predstavo spremlja godba. — Predstava minulo nedeljo je morala vsled nenadne odpovedi vojaške godbe odpasti, ker je bil o tem obveščen prireditelj šele pol ure pred predstavo in ni mogel več dobiti kake druge godbe.

Dopisi.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo priredi ob priliki prvega javnega nastopa malonedeljske godbe veliko javno tombolo, katero je tako razširilo, da se iste lahko udeležijo tudi širše zunanje občinstvo. Te dni je razposlalo karte za tombolo vsem malonedeljskim rojakom in drugim prijateljem društva, ki bodo karte po raznih krajih razprodajali. Prosimo vse prijatelje ljudske prosvete, da z nabavo sreč sodeluje pri zgradbi prosvetnega doma v rojstnem kraju dr. Razlaga, zaslužnega prvobornika lepe naše Prekije. Kupujte tablice tombole Narodno kulturnega društva Mala Nedelja, ki se tudi v Mariboru razprodajajo.

Sv. Vid pri Ptuj. Tudi v ta kraj, ki je slovel v predvojni časih kot trdnjava nemškutarstva, prihaja polagoma drugo življenje. V jeseni se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo in nemurnemu delu odbora se je posrečilo, da dobi društvo tekom meseca maja od tvrdke R. A. Smekal v Pragi, snemalno brizgalno. Ko se bode blagoslovljala brizgalna, bode društvo priredilo večjo veselico, da si tako tudi gmotno opomore. Omeniti je treba, da ravno oni faktorji, ki imajo največ interesa na ustanovitvi društva, najbolj nasprotujejo društvu in izmed 6 občin delovnega okoliša je samo ena občina prispevala k nabavi brizgalne. — Tudi klerikaleci so se začeli tukaj gibati; ustanavljajo si različna društva. Kakor se sliši, hočejo napredniaki odgovoriti z ustanovitvijo Orjune in Sokola.

JDS.

Seja eksekutivne načelnice ljubljanske in mariborske JDS se je vršila v soboto v Celju pod predsedstvom dr. Žerjave in dr. Lipolda. Udeležili so se še dr. Kukovec, Lj. Petovar, dr. Kalan, prof. Mravljak in Ivan Prekoršek za mariborsko oblast ter dr. Puc, J. Turek, dr. Kramer, A. Ribnik in A. Jug za ljubljansko oblast. Na seji se je razpravljalo o politični situaciji ter so bili storjeni z ozirom na bližajočo se važne odločitve soglasni sklepi.

Zaupni sestanek v Pesnici v nedeljo 27. tm. je bil radl slabega vremena bolj pičel. Udeležilo se ga je tudi nekaj prištev SKS, ki so stavili razna vprašanja, na katera je dajal delegat oblasti nega odbora g. Kejžar točna in jasna pojasnila. V kratkem sledi nov zaupni sestanek v jarenjski občini.

Sestanka JDS v Zibiki in Lesičnem sta se vršila v nedeljo 27. tm. Na obeli sestankih je prisostvoval strankin tajnik g. Spindler. V Zibiki se je vršila tudi seja našega krajevnega odbora in so se pretresale važne krajevne zadeve zlasti z ozirom na bodoče občinske in druge volitve. Sestanka v Lesičnem so se udeležili tudi nekateri somišljeniki iz Kozjega, žal pa je dež, ki je pričel kmalu popoldne padati, zadržal naše prijatelje iz oddaljenejših občin Prevorja in Zagorja. V kratkem se skliče nov sestanek v svrhu ustanovitve strankine organizacije.

Javni shod v Sladkem vrhu. Krajevna organizacija Samostojne strokovne delavske unije v Sladkem vrhu je sklicala za v nedeljo, dne 27. aprila pri Roškiju javni shod, na katerem sta poročala delegat centrale v Ljubljani gosp. Janko Koler ter g. R. Ozim iz Maribora. Kljub skrajno neugodnemu vremenu je prihitelo delavstvo od blizu in daleč. Delegat centrale, g. Koler je v obširnem govoru orisal položaj delavstva v naši državi ter zlasti v Sloveniji. Zborovalci so z odobravanjem sprejeli poročilo ter stavili razna vprašanja, na katera sta podala delegata pojasnila. G. Ozim je nato poročal o raznih internih organizacijskih zadevah ter razpravljaj o pripravah za volitve. Storitve jih je bilo tozadevnih več sklepov. Za proslavo 1. majnika se je določil točen spored. Delavstvo je izneslo tudi več pritožb zoper poslovanje okrožnega zdravnikarja v St. Ilju, dr. Morocuttija, in bo storila centrala primerne korake, da te nedostatke, zlasti glede nakazovanja boleznine, odpravi. Shod je pokazal, da se je delavstvo v Sladkemvrhu otreslo

x O večnem iskanju forme v umetnosti je predaval sinoči v mariborski »Ljudski univerzi« akad. slikar g. Fr. Stiplo v šek. Njegova izvajanja so izpopolnila prejšnja predavanja o moderni umetnosti in so tvorila ž njimi vred zaokroženo celoto. Predavatelj je pokazal, kako so vse dobe iskale formo (antika, prva krščanska umetnost, gotika, renesansa, barok, rokoko), v impresionizmu je forma izgubila svoj prvoten pomen, v futurizmu ga je izgubila popolnoma, dočim se je v kubizmu spet pojavil, dasi omejen na geometričen izraz. Ekspressionizem izkuša rešiti problem forme v pozitivnem smislu in na način, ki je v skladu z duhom našega časa. Njegova stremjenja in hotenja je predavatelj pokazal na slikah Frapa in Toneta Kralja z razstavo »Kluba mladih« in iz plastike na »Evangelista« T. Kralja. Predavanje je bilo dokaj dobro obiskano in je nudilo resen uvod v razumevanje razstave v sosedni dvorani.

Gospodarstvo.

g Velesajam v Bazelu (Švicarska). — Od 17. do 27. maja o. g. održat će se u Basel-u VIII. Velesajam Uzoraka. Značenje ovoga Sajma poznato je širom svijeta te se najbolje vidi po tome, da je lanjski Velesajam bio posjećen od kupaca iz 21 inostrane zemlje. Osim jačanja unutarnje prodaje svrha je Baselskog Velesajma, čiji so plakati vide također već po raznim javnim lokalima, uredima i željezničkim stanicama u Jugoslaviji, unapređivanje izvoza švicarske robe i u opšte uspostavljanje međunarodnih veza na trgovačkom i industrijalnom polju. Strani interesenti trgovci imaju u Velesajmu u Baselu najbolje sredstvo, da se upoznaju sa raznolikošću i prvoklasnom kvalitetom švicarskih proizvoda. Poznata velika požarna katastrofa godine 1923 uništila je doduše dosedanje provizorne zgrade Sajma, no postavljena su već dva velika trijema iz željeznog betona te i u pravna zgrada bit će skoro dovršena. Preporučuje se našem privrednom svijetu najtoplije posjet ovoga Velesajma, koji svoje porijeklo već od 15. stoljeća ina kojem će moći naći na okupu puno proizvoda, kojih ovdje u Jugoslaviji svakako trebamo. Trgovačke veze između Jugoslavije i Švicarske razvijaju se dnevno sve više i danas već ni razlika u valuti ne igra nikakvu ulogu za robu iz Švicarske, jer je potonja danas razmjerno još najjeftinija, i može da izdrži svakako konkurenciju, sa Njemačkom, koja je usljed prelaza na zlatne marke gotovo prekoračila već svjetski paritet na robnim tržištima. Stoga danas švicarska roba može da nadje puno lakše konvencijenciju i u inostranstvu sa slabijom valutom. Interesenti mogu dobiti legitimacije za besplatan ulaz u prostorije Baselskog Sajma kod Švicarskog Konzulata u Zagrebu a ove legitimacije služe istodobno kao sredstvo za vožnju na Švicarskim željeznicama uz znatno sniženu cijenu. — Ured za stanovanje (Quartierbureau) stara se za dobar i jeftin stan za posjetioce Sajma. — Sve pobliže informacije daje besplatno Švicarski Konzulat u Zagrebu, koji u ostalom u mjesecu maju priređuje također jedan skupni izlet u Švicarsku, prigodom kojeg će se posjetiti i Baselski Velesajam.

g Semenij v Poznanju. Dne 27. tm. se otvori v Poznanju IV. sejem, ki bo trajal do 4. maja tl.

g Dobava benzina. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 17. maja tl. ofertalna licitacija glede dobave 40.000 kg čistega benzina. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovačke in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava benzina. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 17. maja tl. ofertalna licitacija glede dobave 40.000 kg čistega benzina. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovačke in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Mala oznanila.

Pohištvo

lastnih izdelkov za spalne in ječilne sobe najceneje v zalegi Šercer in drug. Maribor. Vetrinjska ulica števil. 2. — 106

Prerokovanje!

Kdor kupi knjigo „BABILONSKA UGANKA“ in najde v njej številki 393—95 bo srečen. 612

Glasovir (Stutzflügel) po ceni na prodaj. Einspielerjeva ulica št. 26. 859

Pomnoževalni aparat (Cyklostil) po ceni na prodaj. Vprašati v restavraciji „Pilezenski izvor“. 905 2—1

2 sobi s kuhinjo se takoj odda. Naslov v upravi. 901

Dežne penjave za vozove in konje, gamaše, nahrbtnike, polne kovčke in torbice, **gonilne jermene** v vseh širinah i. t. d. priporoča **Ivan Kravos**, Aleksandrova c. 13, Slomškov trg 6. 346

Zamenja se lepo stanovanje (5 sob, kuhinja, kopalnica in predoba ter ostale pritlikline) v sredini mesta tik Glavnega trga za vsaj enako veliko v bližini parka, z vsaj nekaj vrta. Ponudbe pod „Zamena“ na upravo „Tabora“. 902

Podpirajte sokolski tisk!

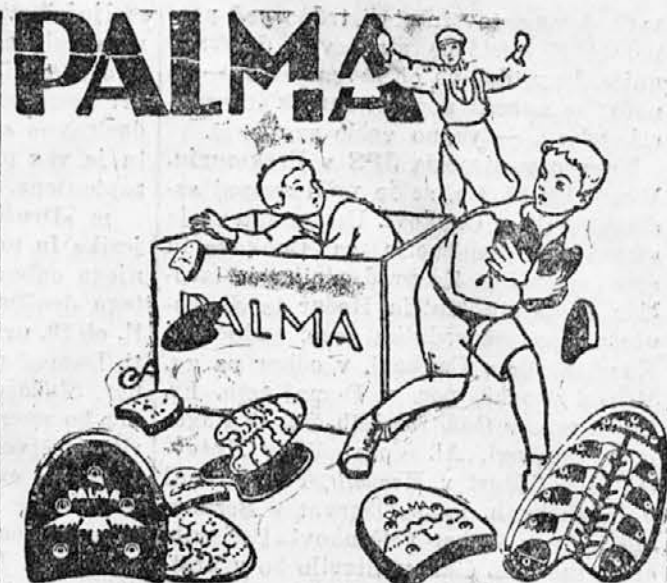
Velika kavarna

Cetrtek, 1. majnika

Elitni koncert

pojačen orkester. Gostuje virtuozi na violino **Karol Hulden**

Vstop prost
Program sledi
KLUB - BAR
Inov program!



kaučuk pete in kaučuk podplate

nosijo otroci in odrasli, ker so trpežni, po ceni in nošnja udobna. 705

Dražba občinskega lova Skoke

se vrši dne 3. maja 1924, ob 10. uri popoldan v prostorih okrajnega glavarstva površina 751 ha izključna cena 325 Din.

Franc Pivec, župan.

Hotel „POŠTA“ v Dravogradu

z 10 orali zemljišča na prodaj

Grisogono, Dravograd.

Javna dražba.

V petek, dne 2. maja t. l. ob 3. uri popoldan se dražbeno prodajo v Mariboru, Meljska cesta št. 56, razno pohištvo, podobe, stoječa ura in jeklo v drogih. Pol ure poprej se predmeti na ogled.

Notar dr. Firbas
kot sodni poverjenik.

Ugodno kupite

kravate, srajce, klobuke, čepice, robce, nogavice, palice, in parfumerijo v modni trgovini

B. Veselinović & Ko.
Maribor, Gosposka ulica 26

= Najlepše novosti =

Najnovije

samoveznice, srajce, nogavice in rokavice, kupite po najnižjih cenah pri

869 tvrdki: 3—1

J. TOMAZIN

Maribor, Grajski trg št. 4.

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremili na zadnji poti mojega nepozabnega moža,

dr. Fran Strelec

in vsem, ki so mi v teh težkih trenutkih stali ob strani, izrekam tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujem domačim pevcem in sokolski godbi za ganljive žalostinke, g. županu za krasen govor, ter deputacijam sokolskih društev, okroglega sodišča, notarske zbornice „Triglava“, gasilnim društvom in vsem drugim za častno spremstvo.

900

Zalujoči ostali.

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.)

(95)

Ni bila Viktorjeva navada, da bi se bil čemu čudil; ne da bi žugnil besedico je z izrazom pohlevne pokorščine poljubljil rob cesarjeve obleke in odšel dalje, da izvrši povelje.

Julijan je ne glede na pozno, uro škical vojni svet. Vojskovodje so prišli v šotor mračni, nezaupljivi in se jim je videlo na obrazih, da težko brzda jo raburjenje. Cesar jim je na kratko sporočil svoj načrt — iti na sever, v srce Perzije, v smeri proti Ekbatanu in Suzam, da preseneti sovražnega cesarja.

Vsi so vstali in ježi govorili hkratu, ne tajejo ni malo, da se jim ta zasnova dozdeva skrajno nespametna. Na surovih obrazih starih, treznih, od nešteti nevarnosti ojeklenelih vojskovodij, si lahko bral izmučenost, gnev in nezaupanje. Mnogi so govorili zelo ostro.

— Kam pojdemo? Čemu? — je govoril Salustij Sekundus. — Pomisli, milostivi cesar: osvojili smo polovico Perzije; Sapor ti nudi takšne mirovne pogoje, da enakih niso azijski carji predlagali ne enemu rimskemu zmagovalcu — ne Pompeju Velikemu ne Septimiju Severu in ne Trajanu. Sklenimo časten mir, dokler ni prepozno in se povrnimo domov...

— Vojski godrnjajo, — je pripomnil Dagakif. — ne pelji jih v obup, izmučeni so. Mnogo je ranjenecov, veliko bolnikov. Če jih popelješ v neznano puščavo, ne bomo mi odgovorni za posledice. — Usmili se jih. Tudi za te bo dobro, da si odpočiješ: nemara si bolj utrujen nego mi vsi...

— Vrnimo se! — so sklenili vsi. — Blaznost je, nadaljevati prodiranje.

V tem trenutku se je oglasil za steno šatora zamlkel, žugajoč trušč, podoban pljuskanju daljne plima. Julijan je poslušal in takoj spoznal, da je to — pobuna.

— Dobro poznate našo voljo, — je izpregovoril hladno in pokazal z roko vrata — nezlomljiva je. Čez dve uri odinemo. Skrbite, da bo vse pripravljeno.

— Blaženi Avgust, — je velel Salustij mirno in spoštljivo, a nekoliko trepetajočega glasu — ne pojdem, dokler ne povem tega, kar sem dolžan povedati. Ne govorim z nami, ki ti sicer nismo enaki po časti, pač pa po vojnih vrlinah, tako, kot se spodobi učenu Sokratu in Platonu. Tvoje besede lahko opravičimo zgolj kot prehodno razdražljivost, ki moti tvoj božanski um...

— No, tako tedaj — je vzkliknil Julijan smešljaje, a ves bled od pritajene jeze — tem hujše za vas, prijatelji: potemtakem ste pod oblastjo blazneža. Pravkar sem ukazal, da naj sežgo ladje in moje povelje se že izvršuje. Bil sem pripravljen že v naprej, da pridete pred mene s svojimi modrimi prigovori in sem že podrl zadnji most k vrnitvi. Da, posehdo je vaše življenje v mojih rokah in jaz vas prisilim, da boste verovali v čudež!...

Vsi so onemeli; le Salustij je skočil k Julijanu in ga prijel za roko:

— To je nemogoče, cesar, tega ti nisi storil! — Ali pa morda res?...

Ni povedal do konca in je izpustil cesarjevo roko. Vsi so skočili in napeli sluh.

Vpiti vojakov za plateno šotorjevo steno je postajalo vse silnejše in silnejše: trušč upora se je približeval, kakor da bi nevihta vršela čez vrhove gozdov.

— Naj kriče, — je dejal Julijan mirno. — Ubogi, nespametni otroci. Kam

pa hočejo od mene? Slišite li? To je vzrok, zakaj sem dal sežgati ladje — up strahopetcev in pribežališča lenuhov. Poslej nam ni več vrnitve. Končano je. Nimamo nobenega upa več — le čudeža se lahko čakamo. Zdaj ste zvezani z mano na življenje in smrt. Čez dvajset dni bo Azija v mojih rokah. Obdal sem vas s strahotami in nevarnostmi, da zmagujete nad njimi in mi postanete enaki. Veselite se! Popeljem vas kakor bog Dioniz čez ves svet, da premagate ljudi in bogove in da boste sami kakor bogovi!

Ko je izgovoril zadnje besede, je po vsem taborišču zabučal prestrašen krik: — Gore! Gore!

Vojskovodje so zbežali iz šatora. Za njimi tudi Julijan. Videli so ognjeni žar. Viktor je natančno izpolnil vladarjev ukaz. Cesar je motril požar s tihim, čudnim usmevom.

— Cesar! Naj se nas bogovi usmilijo — on je zbežal...

S temi besedami se je eden izmed centurijev vrغل ves bled in drgetajoč Julijanu pod nogo.

— Zbežal? Kdo? Kaj govoriš?

— Artaban, Artaban! Gorje nam!... Prevaril te je, cesar!

— Ni mogoče... A njegova sužnja? — je zajekal cesar komaj slišno.

— Pravkar sta priznala na mučilih, da Artaban ni satrap, marveč zgolj carinik v Ktezifonu — je nadaljeval centurij. Domislil se je te zvijače, da reši mesto in te spravi v puščavo, koder bi padel v perzijske roke; vedel je, da boš sežgal ladje. Povedala sta tudi, da se Sapor približuje z ogromno vojsko...

Cesar je jadrno stekel na rečno obrežje k vojskovodji Viktorju:

— Gasite, gasite, gasite! Brž!

Toda glas mu je zamrl, ko je ugledal goreče ladje in spoznal, da člove-

ška moč ne more ustaviti ognja, ki ga je razpihal močan veter.

Obupno se je prijel za glavo; dasi v njegovem srcu ni bilo ne vere ne molitve, je vendar obrnil oči kvišku, kakor da bi iskal pomoči z neba.

Ondi so skozi krvav odsev mrgljale blede zvezde.

Vojska je boljbolj valovala in bučala.

— Perzijci so jih zažgali! — so vpili nekateri, prožajoč roke proti gorečim ladjam — svoji zadnji naideji.

— Ne Perzijci, temveč vojskovodje sami, da bi nas zvalili v puščavo in potem zapustili! — so stekali drugi.

— Udarite jih, svečenike! — so ponavljali tretji. — Svečeniki so začarali cesarja in mu vzeli pamet.

— Slava Avgustu Julijanu Zmagovalcu! — so vzklikali zvesti Galii in Kelti. — Molčite, izdajalci! Dokler je on živ, se nam ni bati ničesar!

Malodušni so jokali:

— Domov! Domov! Nočemo iti dalje, ne pojdemo v puščavo. Ne koraka ne napravimo več, pa naj se vzzrudimo na poti. Boljše je, da nas ubijejo!

— Tako ugledate, bratci, domajo, kakor svoja ušesa! Uničeni smo; padli smo v perzijsko zanjko!

— Ali res ne vidite? — so se zmagoslavno postavljali Galilejci. — Besi ga imajo v oblasti! Brezbožni Julijan jim je prodal dušo in zdaj ga suvajo v prepad. Kam naj nas pripelje od besov obsedeni norec?

Cesar ni ob tem času ničesar videl in slišal. Kakor da se mu blodi, je šepetal zase, smešljajoč se blede in raztreseno:

— Vseeno, vseeno... Čudež se bo zgodil! Ako ne danes, pa jutri... Verujem v čudež!...

(Dalje prihodnjak.)